

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2016 Surnadal Sparebank

Innhold

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv	2
3.	Kapitalkrav	2
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	2
3.2	Bufferkrav	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel	4
4.	Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	5
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	5
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	6
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	6
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	7
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	8
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	8
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	9
5.	Egenkapitalposisjoner	9
6.	Renterisiko	10
7.	Styring og kontroll av risiko	11
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	11
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoeer	12
7.2.1	Kredittrisiko	12
7.2.2	Likviditetsrisiko	13
7.2.3	Markedsrisiko	14
7.2.4	Operasjonell risiko	14
7.2.5	Konsentrasjonsrisiko	14
7.2.6	Eiendomspriserisiko	15
7.2.7	Forretningsrisiko	15
7.2.8	Strategisk risiko	15
7.2.9	Omdømmerisiko	15
7.2.10	Restrisiko	16
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital	16

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2016 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Surnadal Sparebank har ingen datterselskaper, tilknyttede selskaper eller felles kontrollert virksomhet som skal konsolideres sammen med morbanken per utgangen av 2016.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Surnadal Sparebank ansvarlige kapital består av ren kjernekapital, annen kjernekapital (hybridkapital) og tilleggs kapital (ansvarlig lånekapital).

Kapitaldekning	
Innbetalt aksjekapital/egenkapital/bevis kapital	56.535
Overkursfond	469
Sparebankens fond	389.919
Gavefond	5.895
Utjevningsfond	1.003
Sum egenkapital	453.821
Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	
Fradrag for immaterielle eiendeler	
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-38.481
Sum ren kjernekapital	415.340
Fondsobligasjoner	40.000
Fradrag for overgangsregler for fondsobligasjoner	
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-15.824
Sum kjernekapital	439.516
Ansvarlig lånekapital	50.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-12.827
Sum tilleggskapital	37.173
Netto ansvarlig kapital	476.688

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Stater	-
Lokal regional myndighet	12.529
Offentlig eide foretak	-
Institusjoner	44.192
Foretak	285.373
Massemarked	-
Pantsikkerhet eiendom	1.586.741
Forfalte engasjementer	14.172
Obligasjoner med fortrinnsrett	12.189
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	16.016
Andeler i verdipapirfond	13.497
Egenkapitalposisjoner	113.403
Øvrige engasjementer	168.144
CVA-tillegg	103
Ansvarlig kapital i andre finansinst.	-67.132
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2.199.227
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	192.283
Sum beregningsgrunnlag	2.391.510
Ren kjernekapitaldekning i %	17,37 %
Kjernekapitaldekning i %	18,38 %
Kapitaldekning i %	19,93 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2016 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 167 millioner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2016 i mill kr
Bevaringsbuffer	59,8
Systemrisikobuffer	71,7
Motsyklisk buffer	35,9
Kombinert bufferkrav	167

Banken har 307,7 millioner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	9,44 %
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler)	9,69 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte og tapsutsatte engasjement

DEFINISJON MISLIGHOLDTE ENGASJEMENT:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

DEFINISJON ØVRIGE TAPSUTSATTE ENGASJEMENT:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

DEFINISJON VERDIFALL

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rentemetode, som forenklet kan sies å være utlånets balanseførte verdi ved første gangs måling justert for mottatte avdrag og eventuell nedskrivning for tap. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller

en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Prinsipper for gruppevise nedskrivninger
- Prinsipper for individuelle nedskrivninger
- Nærmere definisjon av objektive bevis for verdifall

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.
- e) På grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen.
- f) Generell målbar usikker finansiell fremtid dokumentert som bl.a. påvirker likviditeten hos skyldnere eller grupper av skyldnere.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. I nåverdiberegningene benyttes løpende effektiv rente. Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene vurderes sikkerhetene til påregnelig salgspris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvis vurdering av vesentlige engasjement med tanke på individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Nedskrivningen på grupper av utlån kan foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i den aktuelle utlånsgruppen. Banken har så langt forholdt seg til dette på en skjønnsmessig måte, og har brukt en formel der det er foretatt en gruppenedskrivning av en fast prosentvis andel av de svakeste risikoklassifiserte engasjementene innenfor person- og bedriftsmarked.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning				
Lønnstakere o.l.	3.025.323	108.247	10.294	3.143.864
Utlandet	4.908	-	-	4.908
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	156.987	19.035	778	176.800
Industriproduksjon	147.087	46.152	2.603	195.842
Bygg og anlegg	120.287	12.234	6.253	138.774
Varehandel, hotellrestaurant	78.360	7.843	7.214	93.417
Transport, lagring	24.535	14.198	6.359	45.092
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	208.220	15.298	3.162	226.680
Sosial og privat tjenesteyting	55.694	10.894	2.339	68.927
Sentralbank	54.249	-	-	54.249
Kredittinstitusjoner	94.495	-	-	94.495
Sum	3.970.145	233.901	39.002	4.243.048
Surnadal	1.006.659	142.375	25.267	1.174.301
Møre og Romsdal ellers	1.484.024	54.060	10.111	1.548.195
Øvrige deler av Norge	1.474.557	37.467	47.215	1.559.239
Utlandet	4.908	-	-	4.908
Gjennomsnitt²	1.985.073	116.951	19.501	2.121.524

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	463.464	27.492	147.758	671.787	2.659.645	-	3.970.146
Ubenyttede rammer			133.339		100.563		233.902
Garantier				82.594	-		82.594
Sum	463.464	27.492	281.097	754.381	2.760.208	-	4.286.642

¹ Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning						
Lønnstakere o.l.	14.645		2.875	1.641		
Utlandet						
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske						
Industriproduksjon						
Bygg og anlegg	886	7.281	3.000	(642)		
Varehandel, hotellrestaurant						
Transport, lagring			625			
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	1.082					
Sosial og privat tjenesteyting						
Sum	16.613	7.281	6.500	999	-	-
Surnadal	3.535		29	(632)		
Møre og Romsdal ellers	6.153	7.281	5.846	1.631		
Øvrige deler av Norge	6.925		625			
Utlandet						

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	5.501	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-1.426	
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	2.875	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	-	
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-450	
Individuelle nedskrivninger 31.12.	6.500	-
Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	5.000	
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	1.550	
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	6.550	-
Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tu	Utlån	Garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	999	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	
Periodens endring i gruppeavsetninger	1.550	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1.825	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	18	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-153	
Periodens tapkostnader	4.239	-

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle.

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter mv. ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	48.711	48.711				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommun	61.005	62.646		-		
Offentlige foretak	-					
Multilaterale utviklingsbanker	-					
Internasjonale organisasjoner	-					
Institusjoner	196.495	196.495		16.350		
Foretak	443.396	434.576				
Massemarkedsengasjementer	-					
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.646.289	3.646.289			90 %	
Forfalte engasjementer	16.750	12.185			59 %	
Høyrisiko-engasjementer	-	-				
Obligasjoner med fortrinnsrett	121.885	121.885		121.885		
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig ra	80.080	80.080		80.080		
Andeler i verdipapirfond	13.497	13.497				
Egenkapitalposisjoner	46.271	46.271	67.132			
Øvrige engasjementer	217.597	209.365				
Sum	4.891.976	4.872.000	67.132	218.315		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Samlet engasjementsbeløp hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko utgjorde NOK 0,3 mill. (engasjementsbeløp før sikkerhetsstillelse og konverteringsfaktor).

Matrisen under viser derivatkontraktenes virkelige verdi før og etter motregning.

Motpartsrisiko ved derivatkontrakter

Beløp i tusen kroner	Virkelig verdi ¹
Før motregning	-
Etter motregning	-1,9

¹ Med virkelig verdi før motregning forstås summen av virkelig verdi av alle kontrakter med positiv verdi.

Virkelig verdi etter motregning er summen av virkelige netto positive verdier mot hver enkelt motpart.

Rentebytteavtaler er inngått for å sikre renterisikoen knyttet til fastrente utlån og innskudd. Rentebytteavtale er en avtale om å betale flytende rente og motta en fast rente eller motsatt, på en avtalt hovedstol. På forfallstidspunktene utveksles de aktuelle rentebeløp. Som sikringsforretning består risikoen ved en slik avtale i at det ikke er perfekt samvariasjon mellom sikringsavtalen og den sikrede posten. Total sikringsportefølje per 31.12.16 er på NOK 202,5 mill.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis deles vanligvis inn i tre porteføljer; handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Surnadal Sparebank har ikke handelsportefølje, og bankens beholdning besto derfor ved årsskiftet av poster klassifisert som omløps- og anleggsmidler. Det er i innværende år ikke foretatt endringer i de benyttede regnskapsprinsipper.

Omløpspostene er ordinære poster hvor intensjonen om å realisere kortsiktige gevinster på kurssvingninger ikke er fremtredende. Postene blir verdsatt til den laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Alle papirer i denne porteføljen er i hovedsak børsnoterte, og børskursen pr 31.12.2016 er derfor lagt til grunn som markedsverdi. I Pilar 3-dokumentet omtales denne beholdningen som værende til gevinstformål, selv om gevinstformålet ikke er spesielt fremtredende.

Anleggspostene, det vil si poster beregnet til varig eie eller bruk, er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Beregningen av virkelig verdi baseres på informasjon om foretakets fremtidige kontantstrømmer, soliditet og framtidsutsikter. Nedskrivning blir foretatt når virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost og verdinedgangen skyldes forhold som må antas å ikke være av forbigående karakter. Nedskrivningene reverseres når grunnlaget for dem ikke lenger vurderes å være til stede. Kun få av disse papirer i porteføljen er børsnoterte. I Pilar 3 omtales denne beholdningen som værende til strategiske formål.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler - gevinstformål						
- børsnoterte aksjer	13.497	13.902		339		
- andre aksjer og andeler						
Aksjer og andeler - strategisk formål						
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler	104.270	138.423				

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinstertap

6. RENTERISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet og i tilknytning til bankens beholdning av verdipapirer. Renterisiko oppstår når rentebindingstiden for bankens aktiva- og passivside ikke er sammenfallende.

Banken har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld
- Derivater

Markedsrenten vil påvirke utlånsrenter, innskuddsrenter, innlånsrenter og avkastningen på rentebærende verdipapirer – som for eksempel obligasjoner. Banken har satt bort forvaltningen av bankens obligasjonsportefølje til Eika Forvaltning AS. De har stramme rammer som gir meget lav renterisiko i obligasjonsporteføljen.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Fra vår forvalter mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisikoen i bankens utlåns- og innlånsvirksomhet er lav. Bankens portefølje av fastrentelån til kunder er sikret med renteswapavtaler. Hovedparten av innskudds- og utlånsmassen har flytende rente og banken står derfor friere til å tilpasse seg utviklingen i markedet. Det er likevel slik at banken i henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har en varslingsfrist på 6 uker for en eventuell renteøkning på løpende lån kan iverksettes og 8 uker for en rentenedsettelse på løpende innskudd kan iverksettes. I praksis reduserer banken denne renterisikoen ved å regulere løpende utlån og innskudd samtidig. Netto eksponering av bankprodukt med flytende rente som på grunn av 6-ukers fristen er utsatt for renterisiko ved renteøkning, er derfor langt mindre enn brutto utlånsvolum.

Ved årsslutt var det totale rentegapet slik at en renteendring på 1 %-poeng ville ha gitt 2,4 mill. kroner i resultateffekt. Alle poster i og utenfor balansen som renteberegnes, er inkludert i denne beregningen.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Sertifikatgjeld legges vanligvis ut med fast rente, og det blir her i hvert enkelt tilfelle vurdert om det er behov for sikring via renteswapper, spesielt ved sertifikatgjeld med løpetid over 3 måneder.

All annen rentebærende gjeld har også flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. I perioder hvor det her inngår rentebærende gjeld med fast rente, vurderes behovet for renteswapper i hvert enkelt tilfelle.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger (hovedsakelig basert på bankens forvaltningskapital) i følgende policyer:

- Likviditetspolicy
- Markedspolicy

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret er aktivt med i prosessen, og banken benytter ekstern revisor i kvalitetssikringen av arbeidet.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Likviditetsrisiko/Omdømmerisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Restrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Forretningsrisiko
- Strategisk risiko
- Omdømmerisiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoer gjøres ved hjelp av ulike metoder, herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. I slike følsomhetsanalyser fokuseres det på betydningen av endringer i én enkelt variabel. I tillegg gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samlet sett av samtidige endringer i flere relevante faktorer. Banken gjennomfører også egne stresstester av likviditetsrisiko.

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

Risikostyring er viktig for at banken skal nå sine mål, og det er et sentralt element i bankens daglige drift og har styrets fokus. Surnadal Sparebank har i det overordnede strategiarbeid, de vedtatte policydokumenter og i bankens risikovurdering og internkontrollrutiner, en tilfredsstillende oppfølging og kontroll med de risiki som banken utsettes for.

Det er et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer en forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens internkontroll. Ansvarlig avdelingsleder forestår her avvikrapportering til banksjef, som igjen sørger for videre rapportering til bankens styre i de situasjoner der det er påkrevet.

Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiki, og hvordan banken har håndtert disse.

7.2.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer.

Bankens policy, rutiner, kontroller og kompetanse på kredittområdet skal være slik at det sikrer en sunn og langsiktig utvikling og god avkastning uten at banken utsettes for risiko som truer dens eksistens verken på kort eller lang sikt. Bankens regelverk i policy og markedspolicy setter rammer for bankens eksponeringer,

nettopp for å begrense kredittrisikoen (og renterisikoen). Her nevnes spesielt at lån og kreditter til næringsformål ikke bør utgjøre mer enn 30 % av samlede lån og kreditter i banken.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består av obligasjoner/sertifikater utstedt av andre kredittinstitusjoner, fylkeskommuner og industriselskaper. Det knytter seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er de enkelte papirene i porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

Banken har interne modeller for risikoklassifisering som beregner kundenes sannsynlighet for mislighold (probalitet of default, PD) de kommende 12 måneder. Alle kunder med kreditteksponering risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data for alle kunder. Eksterne data oppdateres månedlig for bedriftskunder og manuelt for privatkunder. Risikoklassifiseringen benyttes i banken til beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåking og rapportering på porteføljenivå. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet.

Styret får 2 ganger per år en gjennomgang av alle engasjement over en viss størrelse, og ellers en gjennomgang av de engasjementene som etter kombinasjonen risikoklasse og engasjementsstørrelse kan representere en risiko.

I tillegg til risikoklassifisering overvåkes bankens kredittrisiko bl.a. ved misligholdsrapportering og rapportering av overtrekk og restanser. Kredittvurdering og oppfølging av tapsutsatte engasjement er et område som tillegges stor vekt.

Styret får hvert kvartal en oversikt over de 10 største engasjement, samt alle misligholdte engasjement uansett størrelse.

7.2.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiære økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha lett tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Etter at det høsten 2008 var en generell likviditetssituasjon, hvor tilgjengeligheten til midler i markedet var sterkt begrenset, har det vært fokus på å ha en langsiktig funding. Dette blir det tatt hensyn til når banken refinansierer eller tar opp nye lån. Arbeidet med tilpasninger til en mer langsiktig lånefinansiering er derfor videreført i 2016, og forfallstrukturen vurderes nå å ha en fornuftig sammensetning. Innskuddsdekningen, det vil si andelen totale innskudd i prosent av totale utlån, er i 2016 noe redusert. Ved årsskiftet utgjorde innskuddsdekningen 76,0 % av utlånene i balansen. Styret ser fortsatt som en sentral oppgave å opprettholde en god innskuddsdekning med ordinære innskudd fra kunder, slik at behovet for innlån fra markedet blir mindre.

Bankens styre vurderer likviditetsrisikoen i Surnadal Sparebank som begrenset. Styret mottar månedlige og kvartalsvise rapporter om likviditetssituasjonen i banken.

7.2.3 Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

AKSJEKURSRISIKO

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, aksjefond og pengemarkedsfond. Disse deles gjerne inn i handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Surnadal Sparebank har kun papirer i de to sistnevnte porteføljene.

Omløpsporteføljen består i hovedsak av aksjefond og pengemarkedsfond hvor banken har plassert deler av sin overskuddslikviditet. Denne porteføljen inngår som en del av bankens likviditetsreserve. Størrelsen på og kursutviklingen for denne beholdningen inngår i den månedlige rapporteringen til bankens styre.

Anleggsbeholdningen består hovedsakelig av aksjer i strategiske selskaper.

Bankens virksomhet innen verdipapirmarkedet var på et lavt nivå i 2016. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området.

VALUTARISIKO

Banken har ved årsskiftet et løpende valutalån i euro tilsvarende NOK 5,5 mill. kroner. Lånet er balanseført som gjeld til kredittinstitusjoner. Banken hadde pr. årsskiftet ingen beholdning i utenlandske sedler. Valutarisikoen vurderes totalt som liten.

7.2.4 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap eller sviktende inntjening som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

Operasjonell risiko blir en form for "restrisiko" som ikke dekkes av de øvrige risikoområdene. Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontroll-rutiner. Avdekkede avvik rapporteres løpende via avdelingslederne til banksjef, som igjen, avhengig av alvorlighetsgraden, rapporterer videre til bankens styre.

7.2.5 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelt bransjer
- Geografiske områder
- Sikkerheter med samme risikoegenskaper

Banken har 2 store kundeengasjementer som utgjør mer enn 10 % av bankens ansvarlige kapital. Engasjementet er vurdert på konsolidert basis og vurderes å være så godt sikret at det ikke er beregnet risikotillegg på disse pr. 31.12.16. Store engasjement gjennomgås av styret hvert kvartal.

Lovmessig grense for store engasjement er 25 % av ansvarlig kapital og banken har policyramme på 20 %.

Banken har definert rammer for samlet eksponering mot enkeltbransjer. Styret vurderer eksponeringen i de ulike næringer hvert kvartal.

Det er også blitt gjort en vurdering på om det er hjørnesteinsbedrifter i vårt marked. Banken har kommet fram til at så ikke er tilfelle.

Banken har utlån til primærområdet (Surnadal) på 26,3 %. Øvrige utlån er fordelt på Trondheim, Kristiansund og resten av landet. Vi mener dette gir en god risikospredning.

7.2.6 Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspriserisiko knyttet til utlån til eiendoms-sektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier et eget bankbygg som var nytt i 2009. Bankbygget er bokført til 35,8 mill. kroner (ekskl. tomt). Risikoen med et verdifall på denne eiendommen anses som lav. Avdelingskontorer som banken har drives i leide lokaler.

7.2.7 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeatferd og endret konkurransesituasjon. Risikoen vurderes av bankens styre løpende.

7.2.8 Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken anser risikoen for sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp som lav.

7.2.9 Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitalinngang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter. Tillitskrisen kan ramme banken alene eller hele Eika-alliansen.

7.2.10 Restrisiko

Restrisiko betyr at bankens sikkerheter for et engasjement av ulike årsaker ikke kan benyttes av banken som forventet ved mislighold. Banken har liten erfaring med at dette forholdet har gitt tap for banken. Med bakgrunn i dette vurderer styret at restrisiko ikke genererer kapitalbehov for banken.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter			
1	Utsteder	SURNADAL SPAREBANK	SURNADAL SPAREBANK
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010670466	NO0010720915
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	Norsk rett	Norsk rett
Behandling etter kapitalregelverket			
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjonskapital	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)		
9	Instrumentets nominelle verdi	NOK 40.000.000	NOK 50.000.000
9a	Emisjonskurs	100 % av pålyd.	100 % av pålyd.
9b	Innløsningskurs	100 % av pålyd. (innfr.kurs kan dog justeres ved event. nedskrivn.)	100 % av pålyd.
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld - virkelig verdi	Gjeld - virkelig verdi
11	Opprinnelig utstedelsesdato	29.01.2013	02.10.2014
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	Ingen forfallsdato	02.10.2024
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	29.01.2018	02.10.2019
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	29.04.2018 og deretter kvartalsvis på hver Rentebet.dato	02.01.2020 og deretter kvartalsvis på hver Rentebet.dato
Renter/utbytte			
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3 mnd. Nibor + 5,00 prosentpoeng	3 mnd. Nibor + 1,65 prosentpoeng
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet	Pliktig
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet	Pliktig
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei
Konvertering/nedskrivning			
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Ja	Nei

		Hvis Finanstilsynet finner konvertering nødvendig for å unngå avvikling. Står i lånekontrakten.	Nei (kun nedskrivning ihht Banksikringsloven §3-6)
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering		
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs		
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	NA	NA
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	NA	NA
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	NA	NA
30	Vilkår om nedskrivning	Ja	Ja
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	Hvis kapitaldekning faller under gjeldende minstekrav (5,125 % kjernekapitaldekning og 8 % prosent kapitaldekning fastsatt i Beregningsforskriften).	Banksikringsloven §3-6
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Midlertidig	Permanent
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	Gjeldende regler for oppskrivning	N/A
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	All annen gjeld	All annen senior gjeld
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	-	-

N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	57.003	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	362.832	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.		26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser		84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	33.985	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	453.820	Sum rad 1 t.o.m. 5a	

Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7	Verdijusteringer som følge av kravene om		34 og 105

8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-38.480	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	-25.654
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
	Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer forts.			
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS			
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap			

	herav: filter for urealisert tap 1			
	herav: filter for urealisert tap 2			
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)	
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-38.480	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29	Ren kjernekapital	415.340	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	40.000	51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard			40.000
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	40.000	Sum rad 30, 33 og 34	
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58	
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-2.997	56 (c), 59, 60 og 79	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-12.827	Sum rad 41a, 41b og 41c	
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			

41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)	
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	15.824	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	
44	Annen godkjent kjernekapital	24.176	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt	
45	Kjernekapital	439.516	Sum rad 29 og rad 44	
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	50.000	62 og 63	
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)	
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)	
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	50.000	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer				
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67	
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser			
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser			
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79	
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-12.827	Sum rad 56a, 56b og 56c	
56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			

56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468	
	herav: filtre for urealisert tap			
	herav: filtre for urealisert gevinst		468	
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-12.827	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
58	Tilleggskapital	37.173	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
59	Ansvarlig kapital	476.688	Sum rad 45 og rad 58	
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital			
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital			
60	Beregningsgrunnlag	2.391.510		
Kapitaldekning og buffere				
61	Ren kjernekapitaldekning	17,37 %	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	18,38 %	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	19,93 %	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	10,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer	59.788		
66	herav: motsyklisk buffer	35.873		
67	herav: systemrisikobuffer	71.745		
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	9,37 %	CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS-regler			
Kapitaldekning og buffere forts.				
70	Ikke relevant etter EØS-regler			
71	Ikke relevant etter EØS-regler			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	0	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	

78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	